

كەسايەتى و پاشخانى جەعفەر سەدر

23-03-2022

نووسەرەگان

ناوەندى لىكۆلېنەوھى رووداو

كورتە : پاش تىپەپوونى پىنچ مانگ بەسەر ئەنجامدانى ھەلبۇزاردن، لە بۆرسەى بەربۇزۇركردن بۇ سەرۇكايەتى وەزىرانى عىراق، لەپ ناوى جەعفەر سەدر بالىۆزى ئىستاي عىراق لە لەندەن، ھاتە سەرناوان و بەخىرايى رەزامەندىي ئاشكرا و راگەيىندراوى لايەنە ناكۆكە شىعەكانى وەرگرت، بەر لەوھى مەرچ و بەندوبارەى دواتر، كۆدەنگىيە شلۇق و بەرايىەكە لەسەر ناوبراو بشىوئىت.

ياسين تها |

پاش تېپەپوونى پېنج مانگ بەسەر ئەنجامدانى ھەلبۇزاردن، لە بۇرسەى بەربۇزىركردن بۇ سەرۇكاپەتى ۋەزىرانى عىراق، لەپر ناوى جەغفەر سەدر بالىۋوزى ئىستاي عىراق لە لەندەن، ھاتە سەرنانوان و بەخىرايى رەزامەندىي ئاشكرا و راگەبىندراوى لاپەنە ناكۆكە شىعەكانى ۋەرگرت، بەر لەۋەى مەرچ و بەندوبارەى دواتر، كۆدەنگىيە شىلۇق و بەرايەكە لەسەر ناوبراۋ بىشۋىنيت.

لە پاش 2010 ئەمە دووھم جارە ناوى جەغفەر سەدر بەربۇزىر دەكرېت بۇ سەرۇكاپەتى ۋەزىران، ناوبراۋ تاقە كور و يادگارى بەجىماوى رابەرى رۇحىي ئىسلامى سىياسى شىعەى عىراق(ئايەتوللا محەممەد باقر سەدر) ھ. باوك و پوريشى (ئامىنە) بەپەتى سىدارەى بەعس خنكىنراۋن (1980)، لەلای دايكىيەۋە خوشكەزاي "ئىمام موسا سەدر" ى بېسەرۋشۋىنە (1978) كە يەككە لە رېبەرە رۇحىيەكانى شىعەى لوبنان، لەبەر ئەم پاشخانەش لاپەنە شىعە عىراقىيەكان ناتوانن بە ئاشكرا جەغفەر سەدر بخەنە بەر رەخنە و ھەلسەنگاندىن ۋەك ئەۋەى بۇ بەربۇزىرەكانى دىكەى سەرۇكەۋەزىران دەيكەن و زۇجار تارادەى ناۋزاندنىش دەروات.

جەغفەر سەدر (52 سال) ئەزموونىكى ناسەرکەوتووى لە كارى پەرلەمانتارى لەسەر لىستى دەۋلەتى ياساى مالىكى (2010) ھەپە و پاش سالىك دستبەكاربوون خىرا كىشاپەۋە، بەلام لە 2019 لەنىۋ ھەراۋخۇپىشاندىنى تشرىن دا بەبىدەنگ، ۋەك بالىۋوزى عىراق لە شانىشنى بەكگرتووى بەرىتانىا دەستبەكاربوو، لەكاتىكدا لە سىقىيە فەرمىيەكەيدا بىروانامەكانى برىتىن لە خۇندنى ئايىنى، بىروانامەى بەكالورىۋوس و ماستەر لە زانستى كۆمەلناسى. ناوبراۋ دەرچوو يان قالىبووى بەشى دىپلۇماسى و پەيوەندىيە نىۋدەۋلەتتەپەكان نىيە.

مندالى و گەنجىتى جەغفەر سەدر پەر لەتەمومۇز و ئالۋزى. چونكە پاش لە سىدارەدانى باوكى (سەدرى يەكەم)، لە مالى ئايەتوللا حوسىن سەدرى ئامۇزاي باوكى و مېردى خوشكەكەى لە كازمىيەى بەغدا ژباۋە. دواتر گەراۋەتەۋە بۇ شوۋنى لەدايكبوونى لە نەجەف و لە حوجرەكانى باوكى موقتەدا (محەممەد سادق سەدر) خۇى ھەشارداۋە تاۋەكو دەرفەتى بۇ رەخساۋە بچىتە ئىزان (1998) و پاشان بۇ خۇندنى ئەكادىمى روو لە بەىروت بكات.

جىاۋاز لە پراكتىزەكردنى مېتۇدەكانى باوكى كە دامەزىنەرى حىزبى دەعوپە (1957)، جەغفەر سەدر لە ھەندىك ھەشپەبىقن دا باسى لەۋەكردوۋە بىرواى بە نموونە ئىسلامىيەكانى ئىخوان و تالىبان و تەننەت كۆمارى ئىسلامى ئىزانىش نىيە، لەبەرامبەر ئەۋەشدا باسى لەۋەكردوۋە كە ئىسلام مافى دەمپراستىكردن و وىلايەت ناداتە كەس و، كەس بۇى نىيە بەناۋى خواۋە فەرمان بكات، بەلكو بەتېگەبىشتى ئەو، ئىسلام داۋاى پەرسىيەكانى دادگەرى و ستەم نەكردن دەكات و ھەركات ئەۋە ھاتەدى ئەۋە جىگەى رەزامەندىيە، چونكە "ئايىن گرنكى بە نىۋەرك دەدات نەك رووخسار".

بەھۇى ئەۋەى باوكى جەغفەر سەدر سىمببول و باوكى رۇحى دەعوپە و، بۇ خۇبىشى پېشتر لە لىستى ئەم حىزبە (دەۋلەتى ياسا) بوۋەتە پەرلەمانتار (2010)، ھەندىك پىياناۋاپە زىاتر لە مالىكىيەۋە نىكە، لەۋكاتەشدا كە خۇى بەربۇزىر كىرد باسى لەۋەكردبوو كە ھىشتا پىرۇزەى "رەۋتى سەدر" نەخەملىۋە بەتايبەت سەبارەت رەتكردنەۋەى تووندوتىزى و لاپەنگرىكردنى رەھا لە مەرچەبىيەتى دەۋلەت، بەلام بەھۇى ئەۋەى لە بنەمالەى سەدرە و براى ژنى موقتەداپە و ھەر ئەۋىش كاندىدى كىردوۋە بۇ سەرۇكاپەتى ۋەزىران، ئىستا زىاتر بوۋەتە بۇزاردەپەكى سەدرى، خۇشى لە دىدارەكانىدا باسى لەۋەكردوۋە ئەۋ پەرۋەردەى سەدرى دوۋەمە كە لەپاش باوكى ئامىزى بۇ كىردوۋەتەۋە و لە شارى نەجەف دالەدى داۋە. ھەرۋەھا ھاورىنى سەردەمى مندالى موقتەداپە و پېكەۋە لە حوجرەكان وانەى شەرىعەتپان خۇندوۋە و كىمىيەكى ھاۋبەش لە عەقل و بىركردنەۋەى ھەردوۋلاپاندا ھەپە.

لاپەنەكانى "چوارچىۋەى ھاۋئائەنگى" ناچاربوون بەژىر لىۋەۋە پىشۋازى لە بەربۇزىرەكەى موقتەدا بكن، ھەندىكىشيان رەنگە پىيان خۇشېن ناوى ئەۋىش ۋەك بەربۇزىرەكانى دىكە بسووتىت يان لەسەر كورسى دەسەلات بەدەردى عادل عەبدولمەھدى بىروات و بەم جۇرەش لە ھالەى مالى سەدر رزگار بىن، بەلام دواتر بە رىگەى ناراستەخۇۋ كەۋتەنە دزەپىكردنى زانىارى نەرىنى لەبارەى جەغفەر سەدرەۋە لەھەموۋشى سەىرتىر بانگەشەكردنى ئەۋەپە كە گۋاپە بەگۋىرەى راپۇرتە پزىشكىيەكان، ناوبراۋ دۇخىكى دەروونى تايبەتى ھەپە، داخراۋە، مپومۇچ و كۇشەگىرە، ئەمەشى لە رۇزگارى خۇشاردەنەۋە لە چاۋدىرى دەزگا سەركوتكارەكانى سەدام بۇ دروستبوۋە!

جەغفەر سەدر، لە سەردەمى ترەمپ دا لە وىنەپەكدا لەنىۋ ئەۋ شانە عىراقىيەى سەردانى ترەمپى سەرۇكى ئەمەرىكايان كىرد دەرکەوت (2019)، بەر لەۋەش دىدارىكى تايبەتى لەگەل شازن ئىلىزابىسى دوۋەم ھەبوۋە كە دۇسىيەى دەستبەكاربوونى لىۋەرگرت، دەكرېت بگوتىرت ئەمىش لەرىزى ئەۋ بەربۇزىر و سەرۇكەۋەزىرانانەى عىراقە كە لىنك يان پەيوەندى يان ئاشناپەتپان لەگەل بەرىتانىا و ولتاتانى

سالانى گۆشەگىرى مندالىي جەعفەر سەدر كە تاقانەي پىنج خوشكە و ئىستا چوار كچ و دوو كورى ھەيە، يارمەتيدەربوون لەوھى لە زۇر باس و بابەتى تيۇرى قوول بېتەوھە و، ئەمەش لەو چەند ھەشپەيھىنەي لەبارەي بيروباوھپ و تيروانىنى ئىسلامى ھەبەتى ديارە، بەلام لايەنى خراپىشى كەمدوويى، شەرمىنى و داخراويىيە و ئەمەش، بۇ سەرۇكاپەتى وەزيران لە عىراقدا كە شەيداي وتارىيۇھەكانن لايەنكى نەرىنيىيە. جگە لەوھش ھەندىك باس لەوھ دەكەن كە خوئىندىنى لە ھەوزە و لە كۆمەلناسى دوورە لە ئىدارەي دەولەت و كاتىكىش بووھ باليۇز لە بەرىتانىا كەرەنتىنى كۆرۇنا و ھەستانى ژيان و چالاكىيەكان نەبانھىشت لە شارى لەندەن چالاكى زۇرى ھەبىت، ھەندىك لە عىراقىيەكانى بەرىتانىاش دەلئىن ئىنگلىزيىيەكەبىشى باش نيىيە، بەلام ھەندىكى دىكە لەوانەي لە بەرىتانىا دەژىن باس لەوھ دەكەن وەزارەتى دەرەوھى بەرىتانى لە كار و كارنامەكەي رازىن و پىيانوايە لە باليۇزەكانى پىش خۇي باشتىر كارى كردووھ.

جەعفەر سەدر جگە لە بنەمالەي سەدر خاوەن ھىچ ھىزب و بالىكى سەربازىي تايبەت نيىيە، پەيوەندىشى لەگەل چواردەورى موقتەدا زۇر باش نيىيە و دەگوتىت ھەك ئەوان نيىيە. بەربۇزىردىنى لەلايەن سەدرەوھ دەيخاتە بەرەي ركاپەرىي "چوارچىوھى ھاوئاھەنگى" لەرووي سياسىيەوھە، چونكە بۇاردەي ئەوان نيىيە و بۇ تىپەپاندنىشى مەرجى ئەوھيان ھەيە كە سەرجەم لايەنەكانى شىيە "گەرەترىن لىست" دروستبەكەن و جەعفەر سەدر بېتە بەربۇزىرى ئەوان و بەگويەري بەرنامەي ئەو لىستە بەربۇزىر بىرئىت.

ئەگەر جەعفەر سەدر بەربۇزىرى سەدر بېت يان زۇرىنەي شىيەي لە ھەردوو بارەكەدا ناوبراو زياتر ھەك ماسكىكى نەرم دەرەكەوئىت بۇ ھىزە قوولەكانى دەسەلات و سەرەنجامىش دوورنىيە ھەك سەرۇكەوزىرانەكانى دىكە بسووتىت، ئەوكاتىش ئەمە دەبېتە پەلەيەك بۇ مىرات و كارىزماي سەدرى باوك و بنەمالەكەي كە ئىستا ھەك "قديس" تەماشاش دەكرىن، ھەر لەم سۇنگەيەشەوھ ھەندىك لەوانەي خۇيان بەدلسۇزى بنەمالەي سەدر و خەتى شىيەگەرى دەزانن، نەيارى ئەوھن كورى باقر سەدر بۇ سەرۇكاپەتى وەزيران بەربۇزىر بىرئىت، ھەندىكى دىكەشيان كە ھىشتا لەسەر يادگارى سەدرى يەكەم دەژىن، پىيانوايە ھاتنى جەعفەر سەدر بەرجەستەكردنى گفتىكى خۇدايىيە كە رۇڭگارنىك دىت و خەلكانى ستەملىكراو دەكاتە سەردار و جىنىشىن!